

BANKÁRI

s hudobným srdcom

Šéfov najväčšej banky a najväčšej stavebnej sporiteľne vo voľnom čase ovláda hudba

XÉNIA MAKAROVÁ

Imrich Béreš

Jozef Sikel

Pre Jozefa Sikela aj Imricha Béreša sa ich koníček z detstva postupne stal absolútnym relaxom a u oboch ich záľuba znamenala pred rokmi okrem iného aj istý nádyh zakázaného sveta kapitalizmu.

Predsedu predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne Imricha Béreša mnoho ľudí pozná ako bankára, filantropa a bývalého politika. No už menej sa vie o jeho náklonnosti k folklóru, ktorým sa dokonca niekoľko rokov profesionálne živil. „Všetko sa začalo dohodou režiséra Martina Ťapáka s mojím otcom po premiére filmu Pacho hybský zbojník, keď som mal okolo dvanásť rokov,“ spomína na svoje folklórne začiatky I. Béreš. Vtedy sa obaja otcovia rozhodli dať svojich synov na folklór.

S terajším akademickým sochárom Jánom Ťapákom začal teda I. Béreš navštevovať najskôr detský súbor. No už v pätnástich rokoch prešiel do dnes poloprofesionálnej Lúčnice a neskôr pôsobil ešte v ďalších súboroch. Dokonca niekoľko rokov diaľkovo študoval na Vysokej škole múzických umení, odbor choreografia ľudového tanca, no pre rodinné dôvody zo školy pred štátnicami odišiel.

Napriek tomu istý čas ako jediný Slovák pôsobil ako choreograf v Československom štátnom súbore piesní a tancov v Prahe v revolučnom roku 1989. Tento súbor by sa dal prirovnať k SLUK-u (Slovenský ľudový umelecký kolektív). Folklóru vďačí I. Béreš tiež za to, že sa ešte za bývalého politického režimu dostal na letné festivaly napríklad do Kanady či Kostariky. Svojej lásky k folklóru sa ani po rokoch nevzdal a v súčasnosti pôsobí ako tanečný pedagóg v súbore Lipa. Ako sám priznáva, ak mu vyjde čas, pripravuje aj nové choreografie.

NEZÁVISLOSŤ

„Folklór sa stal pre mňa teraz úplným relaxom, filtrom. Vďaka tomu, že nie som od toho mentál-

ne ani ekonomicky závislý, len čo mi to pracovné povinnosti dovoľia, môžem sa mu venovať, koľko chcem a kedy chcem.“

Okrem toho mu ľudový tanec pomáha aj kondične. I keď popri tanci aj napríklad cvičí v posilňovni, tanečnému tréningu sa to podľa neho nevyrovná.

Od folklóru ho modernejšie žánre nezlákali hlavne preto, lebo práve on odzrkadľuje tradície Slovenska. No na súčasnom folklóre, hlavne na jeho najvyšších úrovniach, ktoré majú na starosti pre-rozdeľovanie verejných zdrojov a oficiálne určovanie jeho smerovania, mu prekážajú chladnúce medziludské vzťahy a nedostatočný prístup do archívov ľudových tancov a piesní a starostlivosť o ne.

„Ideálne by bolo, že si prinesiete do nejakej inštitúcie napríklad USB kľúč a odídete s nahrávkou alebo materiálom, ktorý potrebujete. No také niečo ako online knižnica folklóru u nás nie je,“ vysvetľuje. Letné folklórne festivaly navštevuje málo, napríklad aj preto, že niektoré, aj trojhodinové hlavné programy považuje za „tragicky“ dlhé.

GORALI, ZEMPLÍN A PODPOLANIE

K jeho srdcovým záležitosťiam patria regióny goralská Suchá Hora, Zámotov na Zemplíne a z Podpolania Hriňová. Aj jeho posledné choreografie pre súbor Lipa spred asi troch rokov boli práve zo Suchoj Hory či zvolenskej Dobrej Nivy.

Ako šéf Prvej stavebnej sporiteľne spolurozhoduje o použití peňazí, ktoré spoločnosť smeruje na podporu umenia.

„Snažím sa čast peňazí smerovať aj do folklóru, ale určite nie nasilu. Podporujem veci, ktoré stoja za to, a ideálne, ak zároveň posilnia imidž banky,“ vysvetľuje svoj prístup k finančnej podpore. Prvá stavebná preto podporuje napríklad súbor Lúčnica, ktorý podľa I. Béreša je zárukou kvality. Tiež detské súbory, ktoré majú Slovensko reprezentovať v zahraničí. „Z vlastnej skúsenosti viem, že pô-

TIPY Imricha Béreša

NAJOBLÚBENEJŠÍ FESTIVAL

Jánošíkove dni v Terchovej ponúkajú viacero rôznych programov súbežne, takže si každý dokáže vybrať to svoje. Kto má rád tanec, pozrie si hlavný program, kto preferuje najmä hudbu a spev, vyberie si spomedzi stánkov s hrajúcimi kapelami v areáli festivalu.

NAJVÝKONNEJŠÍ

Najlepší súbor
Umelecký súbor Lúčnica
z Bratislavy zaručuje
kvalitu a úspech. Ide
o poloprofesionálny slovenský
súbor, ktorý má v repertoári
tance z celého Slovenska.

ĽUDOVÝ TANEC

Považuje okrem relaxu aj za
najlepší kondičný tréning,
pretože ani cvičenie v posilňovni
sa nevyrovná tréningu
folklórnych súborov.

sobenie v ľudových súboroch podporuje zodpovednosť, dochvilnosť, pracovitost', cielavedomosť a zmysel pre tím. A to sú vlastnosti, ktoré si u každého cením," odkrýva inú tvár života v súbore.

Tancom sa to však neskončilo. Ako samouk sa naučil hrať na heligónke, doma vo veľkom prútenom koši má tiež niekoľko fujár a rôznych píšťal zo zahraničných zájazdov. Zbiera a necháva si na mieru podľa originálov šiť tiež ľudové kroje.

PRÍCHUŤ ZAKÁZANÉHO

Hudbu zbiera aj šéf Slovenskej sporiteľne Jozef Síkela. Zoznam jeho zbierky platní, cédečiek a ďalších nosičov má už zhruba 5 000 titulov. Prirovnáť to možno k menšiemu obchodu s hudobníkmi. Trhová hodnotu svojej zbierky si však netrúfne odhadnúť. Pretože kto má rád hudbu, kupuje si nové nosiče a tie „z druhej ruky“ sa v bazároch predávajú za zlomkové ceny.

„Mal som starších kamarátov, ktorí mali silný vzťah k hudbe, a práve oni ma k nej priviedli," opisuje svoje hudobné začiatky Jozef Síkela, predseda predstavenstva Slovenskej sporiteľne.

Aj prvé peniaze zo stredoškolskej brigády minul na svoju prvú platňu, zahraničnú. Kúpil ju ešte na čiernej burze, ktorá sa organizovala v Brne pri Mahenovom divadle každú sobotu. „Kvalitná hudba sa v čase mojej mladosti spájala aj s niečím zakázaným. Zahraničné platne sa normálne kúpiť nedali a domáci speváci, kapely, ak napísali nejaký neprijateľný text, mali problém verejne koncertovať," opisuje politickú situáciu svojej mladosti. K neželaným interpretom patrili napríklad Vladimír Mišík či Jaromír Nohavica. Kto išiel na ich koncert, nie vždy povolený, mal pocit čohosi nedovoleného, revolučného. Veľmi dôležité boli v tom čase texty, čo sa odrazilo aj na interpretoch, ktorých J. Síkela dodnes počúva.

TIPY Jozefa Síkelu

NAJLEPŠIE OBCHODY S HUDBOU

Obchod s hudbou vo Viedni
– Saturn v obchodnom dome
Gerngross na Mariahilfer StraÙe,
praÙský Bontonland Megastore
v Paláci Koruna na Václavskom
námestí.

TYP NOSIČOV

I keď vinylové platne považujú
niektorí za prežitok, zažívajú
svoj comeback a na trh sa
vracajú aj reedície starších
albumov. Kto, naopak, preferuje
technické novinky, uvíta hudbu
na SA (Super Audio) cédečkách
a DVD-audio nosičoch.

ODPORÚČANÁ HUDBA

Kvalitnú hudbu zaručujú
interpreti ako Leonard Cohen,
Led Zeppelin, U2, The Beatles,
Deep Purple, ale napríklad aj
Radiohead.

→ ZÁSADNÉ VECI

Svoje srdcové záležitosti nazýva zásadnými vecami. Od takých interpretov má viac nosičov aj z rovnakého albumu – popri platni napríklad aj CD do auta či najkvalitnejšie SA (Super Audio) cédečka a DVD-Audio na domáce počúvanie. No hudbu si stále podľa vlastných slov najlepšie vychutná na vinylovej platni. Napríklad už preto, že k púšťaniu platní patrí určitý rituál. „Vo svojom hudobnom živote som urobil len jednu vážnu chybu. S nástupom cédečiek som časť svojej zbierky platní daroval s tým, že ide už o technický prežitok. Dodnes to ľutujem.“

K zásadným veciam patrí určite druhá platňa Michala Prokopa a Framusu 5 s názvom Město ER z roku 1971. Aj Leonard Cohen, na ktorého žiadanom koncerte v okolitých štátoch J. Síkel nechýbal. Zásadnou vecou sú aj albumy Led Zeppelin, U2, The Beatles, Deep Purple či Radiohead. I keď ho veľmi často vídať na džezových akciách, zďaleka nepočúva len tento žáner. Asi najviac ho baví rock a česko-slovenská tvorba – Vladimír Mišík a jeho skupina Etc, Michal Prokop a Framus 5, Richard Müller, Jana Kirschner či Fermáta. Popri tom obľubuje džez, world music a v poslednom čase sa započúva do africkej muziky.

PRVÝ VEĽKÝ KONCERT

Naposledy bol začiatkom mája na koncerte Petra Gabriela, ktorý patrí k spevákom jeho mladosti. Zároveň to bol práve koncert tohto speváka, ktorým sa v roku 1986 v Budapešti začali jeho skutočné koncertné skúsenosti.

V byte má v každej miestnosti niečo, čo hrá. Napríklad sedem iPodov, ktoré možno zapojiť kedykoľvek do reproduktorov, ak by chcel počúvať hudbu nahlas. Viac ich má preto, lebo pri sťahovaní hudby nekomprimuje. Odrazilo by sa to na jej kvalite. Jediné miesto, kam svoju hudbu nefahá, je práca. V jeho kancelárii nenájdete žiadny iPod ani prehrávač. Vysvetľuje to tým, že ak sa má sústrediť na prácu, nemôže pri tom počúvať hudbu. Pretože ani jedno by nerobil dobre. No na počúvanie hudby si hľadá čas, kde sa dá. Aj preto, lebo nezanedbateľnú časť vlastnej zbierky si ešte nestihol ani raz vypočuť. To sa týka najmä posledných „úlovkov“.

Keď je smutný, ide si kúpiť nejakú novú hudbu, no kupuje si ju aj ako odmenu, ak sa mu niečo podarí. Aj najlepším darčekom pre neho je hudba, ktorú ešte v zbierke nemá. Čo však pri jej súčasnem rozsahu už je celkom problém. Málokedy však nakupuje cez internet, tam hľadá len to, čo nemôže zohnať v kamenných obchodoch. Má niekoľko obľúbených niekoľkopošchodových obchodov s hudobnými nosičmi, najbližšie vo Viedni a v Prahe, v ktorých strávi aj hodiny prezeraním si aktuálnej ponuky. Svoju vášeň prenáša aj na svoje okolie. Nikdy sa však nechcel hudbou živiť, i keď v mladosti dobre spieval.

Aj vďaka doterajšiemu záujmu o hudbu sa J. Síkel podieľa na koncipovaní koncertov, ktoré Slovenská sporiteľňa organizuje pre klientov a /partnerov. „Najnovšie sa nám podarilo angažovať na koncert do Bratislavy Gregoryho Portera, čerstvého držiteľa Grammy za najlepší vokálny džezový album.“

© TREND